

KONINKLIJKE BEROEPSORGANISATIE VAN GERECHTSDEURWAARDERS

Ministerie van Financiën
T.a.v. zijne excellentie mr. W.B. Hoekstra

Ministerie van Justitie en Veiligheid
T.a.v. zijne excellentie mr. F.B.J. Grapperhaus

Ingediend via internet: <https://www.internetconsultatie.nl/verwijzingsportaal>

Den Haag, 17 oktober 2019

Betreft: Reactie op de internetconsultatie van het wijzigingsvoorstel van het
Besluit verwijzingsportaal Bankgegevens

Kenmerk: SvdP/MIC 902

Geachte heren Hoekstra en Grapperhaus,

De KBvG heeft kennisgenomen van het voorstel, behorende bij de internetconsultatie “Besluit verwijzingsportaal bankgegevens” en verzoekt om toevoeging van de gerechtsdeurwaarder als bevoegde autoriteit onder artikel 1 onder c.

Modernisering Rechtsvordering

De politie, de bijzondere opsporingsdiensten, het Openbaar Ministerie, de FIU en de Belastingdienst hebben identificerende gegevens van banken nodig voor de uitvoering van hun taken. Zij hebben daarom de wettelijke bevoegdheid om deze gegevens te vorderen of te verzoeken. Ook gerechtsdeurwaarders krijgen deze bevoegdheid. Deze wettelijke bevoegdheid is uitgewerkt in het nieuwe artikel 475aa Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering (Rv) en artikel 5 van de Uitvoeringswet EAPO.¹

Op dit moment is bij de Tweede Kamer in behandeling het wetsvoorstel dat het beslag- en executierecht moet moderniseren.² In dit wetsvoorstel wordt is voor wat betreft het beslag onder een bank in het nieuwe artikel 475aa Rv opgenomen:

---

¹ Ook wel: Uitvoeringswet verordening Europees bevel tot conservatoir beslag op bankrekeningen. In artikel 5 is geregeld de bevoegdheid voor de gerechtsdeurwaarder een informatieverzoek tot het verkrijgen van rekeninginformatie in te dienen bij in Nederland gevestigde banken als bedoeld in art 4 lid 2 van de EAPO Verordening (Verordening (EU) nr. 655/2014, PbEU 2014, L 189).

² Voorstel tot wijziging van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering en de Faillissementswet in verband met de herziening van het beslag- en executierecht (Kamerstukken II 2018/2019, 35.225)

KONINKLIJKE BEROEPSORGANISATIE VAN GERECHTSDEURWAARDERS

Indien de deurwaarder gerechtigd is tegen de schuldenaar beslag te leggen, is:

- a. een schuldenaar verplicht aan een deurwaarder desgevraagd op te geven welke bank geldmiddelen van hem onder zich heeft; en*
- b. de deurwaarder bevoegd ten behoeve van het leggen van een beslag aan een bank te vragen of deze geldmiddelen van die schuldenaar onder zich heeft. De bank beantwoordt deze vraag onverwijld en stelt de schuldenaar pas in kennis hierover als er beslag is gelegd.*

De voorgestelde regeling heeft als belangrijk doel dat hiermee wordt voorkomen dat er zogenaamde 'multi-beslagen' worden gelegd. Daarmee worden kosten voorkomen. Een ander doel is dat het voor een schuldenaar minder eenvoudig wordt om vermogen aan verhaal te onttrekken.

Hoewel het wetsvoorstel een juiste bevoegdheid creëert, levert de uitvoering ervan praktische problemen op. De schuldenaar die zijn vermogen verstopt wil houden zal de gerechtsdeurwaarder niet vertellen waar hij bankiert, ook omdat er geen enkele sanctie staat op het niet naleven van de verplichting.³ De banken zullen de informatie wel geven. Er zijn in Nederland echter zo'n 70 bekende en minder bekende banken. Het bevragen van die banken leidt tot een zware administratieve last. De gerechtsdeurwaarder zal immers gehouden zijn om steeds een groot deel of zo niet alle banken te bevragen om te voorkomen dat een bankrelatie over het hoofd wordt gezien. De in Rechtsvordering te creëren bevoegdheid kan effectief worden ingericht door aansluiting van de gerechtsdeurwaarder als bevoegde autoriteit voor de toegang tot het verwijzingsportaal bankgegevens.

In de memorie van toelichting bij het wetsvoorstel komt de bevoegdheid van een gerechtsdeurwaarder tot een centrale inzage in bankrekeningen ook aan bod in het kader van de invoering van een beslagvrij bedrag bij het beslag op een bankrekening. Het idee van dit beslagvrij bedrag is om te voorkomen dat de schuldenaar door beslag onder het bestaansminimum uit komt. Het probleem is dat dit beslagvrij bedrag geldt bij iedere bank waar de schuldenaar bankiert. Getrouwde en samenwonende schuldenaren kunnen probleemloos meer dan € 8000,00 sparen door bijvoorbeeld bij vier banken een rekening aan te houden en daarover het geld te verdelen. Voor elk van die rekeningen geldt immers een beslagvrije voet.

---

³ In bijvoorbeeld Duitsland, Engeland, Ierland, Portugal, Denemarken, Griekenland, Spanje, Oostenrijk, Zweden, Estland, Bulgarije, Tsjechië, Slovenië en Letland volgt bestuursrechtelijke of strafrechtelijke aansprakelijkheid wanneer de verweerder de gerechtsdeurwaarder niet of onjuist informeert, waarbij aangesloten wordt bij meened of het niet naleven van een gerechtelijk bevel (contempt of court).

Dit is niet de bedoeling van de minister voor Rechtsbescherming, maar een noodzakelijk kwaad vanwege het ontbreken van een centrale inzage:

“Na het bestuderen van de voor- en nadelen van de alternatieven is gekozen voor de voorgestelde regeling. Ook deze regeling heeft een aantal nadelen. Zo zal bij iemand die meerdere rekeningen heeft bij verschillende banken thans meerdere malen – bij iedere bank – een bedrag aan leefgeld buiten het beslag blijven. Het kan dus gebeuren dat de beschikbare afloscapaciteit van een schuldenaar niet volledig wordt benut. Dit is helaas niet te voorkomen zolang de deurwaarder niet beschikt over een actueel overzicht van alle bankrekeningen die een schuldenaar heeft en de saldi daarop. Er bestaat op dit moment nog geen centraal bankrekeningenregister. Indien een dergelijk register in de toekomst wel tot stand komt, kan de regeling inzake het beslagvrije bedrag worden aangepast, zodat eenmalig rekening wordt gehouden met het beslagvrije bedrag.”⁴

Met de totstandkoming van het verwijzingsportaal is dit register nu gerealiseerd zodat het vanzelfsprekend lijkt om de bevragsbevoegdheid van de gerechtsdeurwaarder hierin op te nemen. De gerechtsdeurwaarder is immers een bestuursorgaan en hij raadpleegt de betreffende informatie alleen bij de uitoefening van een staatstaak.

Naast een centrale bevragsmogelijkheid om te achterhalen bij welke banken een schuldenaar bankiert, wordt in het voorgaande door de minister terecht reeds opgemerkt, dat ook inzage in saldi noodzakelijk is. Inzage in de saldi voorkomt namelijk dat er ooit nog een bankbeslag wordt gelegd waarvan de kosten hoger zijn dan het bedrag dat kan worden beslagen. Dat is immers een situatie waarbij noch de schuldeiser, noch de schuldenaar is gebaat.

Voor inzage in saldi is gedigitaliseerde inzage in een daarin voorziend register noodzakelijk. In de consultatiefase van het hiervoor aangehaalde wetsvoorstel is de inzage in saldo-informatie aan bod gekomen. In de memorie van toelichting is opgenomen:

“Verder wordt door de KBvG en Sociaal Werk Nederland gepleit voor de mogelijkheid om, naast rekeninginformatie ook banksaldi te kunnen opvragen. De Nederlandse Orde van Advocaten (NOvA) en de KBvG pleiten daarnaast voor een bankrekeningenregister. Indien door middel van dit register rekening- en saldo-informatie zou kunnen worden opgevraagd, zou dit de informatiepositie van de schuldeiser zeker verbeteren. Een dergelijk register bestaat nu nog niet. Om het bestaansminimum van schuldenaren toch te kunnen borgen, wordt een regeling voorgesteld die zonder een

---

⁴ Kamerstukken II 2018/2019, 35225, nr. 3 (MvT), p. 11-12

*dergelijk register kan worden toegepast. Als er een bij wet ingesteld register is, kan in de instellingswet daarvan een grondslag worden ingevoerd voor de verstrekking van de rekening- en saldo-informatie. Het nu al invoeren van de mogelijkheid om banksaldi op te vragen, voegt weinig toe. Een banksaldo fluctueert de hele dag. Informatie hierover zal al snel verouderd zijn. Pas zodra het mogelijk is om via een centraal bankrekeningenregister de informatie digitaal op te vragen en daarna direct beslag te leggen, zal de mogelijkheid om rekeningsaldi op te vragen toegevoegde waarde hebben.*⁵

EAPO

De KBvG maakt van de gelegenheid gebruik om ook te wijzen op de EAPO-procedure. Met de invoering van de EAPO-procedure in 2017 is de vreemde situatie ontstaan dat een buitenlandse schuldeiser, zelfs nog voordat een titel aanwezig is, aan banken in Nederland kan vragen of een persoon daar een bankrekening aanhoudt.

In het verzoek om een EAPO kan een eiser ook een verzoek om rekeninginformatie doen. In de Nederlandse Uitvoeringswet inzake EAPO is bepaald dat de gerechtsdeurwaarder bevoegd is een verzoek voor het verkrijgen van rekeninginformatie in te dienen bij banken gevestigd in Nederland. Deze zijn verplicht hierop met bekwame spoed te antwoorden (art. 5 lid 2 Uitvoeringswet EAPO).

Voor de invulling van die verplichting wordt lidstaten de keuze uit vier opties geboden.

Momenteel is in Nederland uit de vier opties die de EAPO-Verordening biedt de optie “D” gekozen: “Voor elk ander middel dat doeltreffend en doelmatig is om de relevante informatie te verkrijgen, mits het niet onevenredig kostbaar is of onevenredig veel tijd vergt.”

De andere opties die genoemd worden zijn:

- a) de verplichting dat alle banken op zijn grondgebied, op verzoek van de informatie-instantie, bekendmaken of de schuldenaar bij hen een rekening aanhoudt;
- b) het recht van de informatie-instantie om toegang te krijgen tot de relevante informatie die de overheid in registers of op andere wijze bijhoudt;
- c) de mogelijkheid dat zijn gerechten de schuldenaar de verplichting opleggen bekend te maken bij welke banken op het grondgebied van die lidstaat hij een of meer rekeningen aanhoudt, en hem voorts door een bevel *in personam* “verbieden tegoeden op die rekening of rekeningen op te nemen of over te dragen tot het

---

⁵ Kamerstukken II 2018/2019, 35225, nr. 3 (MvT), p. 14

bedrag waarop beslag moet worden gelegd overeenkomstig het bevel tot conservatoir beslag”.

In de memorie van toelichting van de Uitvoeringswet EAPO is reeds opgemerkt dat wanneer voor optie a of b zou worden gekozen, een register zou moeten worden ingericht, waarin alle Nederlandse bankrekeningnummers worden opgeslagen. Bij de totstandkoming van de uitvoeringswet was er niet voldoende basis om een dergelijk register in te richten voor enkel het toepassingsgebied van deze Europese procedure. Wel werd opgemerkt dat indien in de toekomst in een dergelijk register wordt voorzien, dan alsnog kan worden gekozen om hierbij aan te sluiten.⁶

Aansluiting gerechtsdeurwaarders op het verwijzingsportaal

Inzage door gerechtsdeurwaarders in een bankenregister is in het licht van het voorgaande een zeer gewenste en evenredige maatregel. Een maatregel die zowel een efficiënte civiele invordering mogelijk maakt doordat vermogen niet aan verhaal kan worden onttrokken, als wel een maatregel die ertoe bijdraagt dat geen onnodige beslagen worden gelegd die debiteuren metodeloze kosten opzadelen. Tenslotte wordt de administratieve last bij banken en gerechtsdeurwaarders beperkt en is de uitvraging effectiever en veiliger.

Het nut en de noodzaak van deze inzage wordt onderkend door de staatsecretaris van Justitie en Veiligheid⁷ en door diverse rechtswetenschappelijke auteurs.⁸ In het bijzonder verwijst de KBvG naar de bijdrage van prof. A.W. Jongbloed in het Compendium Beslag- en Executierecht waarin van diverse Europese lidstaten uiteen is gezet hoe het bankbeslag en de voorafgaande informatiebevoegdheid van rekeninginformatie en saldi door de gerechtsdeurwaarder effectief en veilig is geregeld.⁹

De KBvG doet hier dan ook het vriendelijke doch dringende verzoek om gerechtsdeurwaarders toe te voegen aan de lijst van beroepsgroepen die het verwijzingsportaal mogen raadplegen.

De KBvG is bereid tot het geven van een nadere toelichting op deze reactie.

---

⁶ Kamerstukken II, 2015/2016, 34462, nr. 3 (MvT), p. 12

⁷ Kamerstukken II 2018/2019, 35225, nr. 3 (MvT)

⁸ M.I. Cazemier en O.M. Jans (red.), *Bestaansminimum en bankbeslag – bescherming van de schuldenaar bestendig*, Den Haag: Boom juridisch 2018, p. 153 ev.; A.J. Moerman, *Bescherming van het bestaansminimum. Van eigen belang naar gezamenlijk belang*, Th. P. ten Brink e.a., *Het Nederlandse Bankbeslag; hoe kunnen knelpunten worden opgelost?* Allen in: S.J.W. van der Putten en M.R. van Zanten, *Compendium Beslag- en executierecht*, Den Haag: Sdu 2018, p. (resp.) 41, 603 en 631

⁹ A. .W. Jongbloed, *Beslag op een bankrekening: tijd voor verandering?!*, in: S.J.W. van der Putten en M.R. van Zanten, *Compendium Beslag- en executierecht*, Den Haag: Sdu 2018,

KONINKLIJKE BEROEPSORGANISATIE VAN GERECHTSDEURWAARDERS

mr. S.J.W. van der Putten
Vicevoorzitter